

6.2 Eesti eesmärgid taastuvenergia alal

Euroopa Liidu liikmesriigina osaleb Eesti ühiste eesmärkide saavutamises ja ühise energiapoliitika elluviimises. Seetõttu tulenevad Eesti eesmärgid taastuvenergeetika valdkonnas paljuski Euroopa Liidu eesmärkidest ja Eesti annab oma tulemustest regulaarselt aru Euroopa Komisjonile.

Eesti taastuvenergia eesmärk on kehtestatud energiamajanduse korralduse seaduses. 2022. aasta oktoobris jõustus uus eesmärk, et 2030. aastal toodetakse kogu Eestis tarbitav elekter taastuvatest energiaallikatest. Seoses taastuvelektri eesmärgi tõstmisega sajale protsendile tõusis ka kogu taastuvenergia tarbimise eesmärk 42 protsendilt 65 protsendile.

Teised Eestis on kehtivad taastuvenergiaga seonduvad eesmärgid on sätestatud „Energiamajanduse arengukavas aastani 2030“. Algatatud on „Energiamajanduse arengukava aastani 2035“ koostamine, mis lähtub Euroopa Liidus kokku lepitud energia- ja kliimapoliitika eesmärkidest aastani 2050 ja strateegiast „Eesti 2035“ ja selle tegevuskavast. 19. detsembril 2019 kinnitas Vabariigi Valitsus „Eesti riikliku energiaja kliimakava“ (REKK) aastani 2030. REKK 2030 koondab Eesti energia- ja kliimapoliitika eesmärgid ning nende täitmiseks välja töötatud 71 meetet. REKK vaadatakse regulaarselt üle ning selle ajakohastatud versiooni kavand valmib 30. juuniks 2023. aastal. Energiamajanduse arengukavade koostamist koordineerib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Eesti pikaajaline eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus aastaks 2050.²¹

Energia lõpptarbimine peab aastani 2030 püsima tasemel 32-33 TWh/a: Eesti majandus on kasvav ning seetõttu vajab juba tarbimise samal tasemel hoidmine olulisi meetmeid. Kumulatiivne energiasääst 14,7 TWh perioodil 2020-2030 võimaldaks hoida energia lõpptarbimist samal tasemel. Energiatarbe vähendamine saab toimuda primaarenergia tarbimise tõhusamaks muutmise kaudu.

2021. aasta suvel avaldas Euroopa Komisjon uue kliima- ja energiaalase seadusandluse paketi „Eesmärk 55“, et saavutada ELi 2030. aasta kliimaeesmärk

teel kliimaneutraalsuseni. Selle rakendumisel muutuvad ka Eesti taastuenergia ja energiatõhususe eesmärgid aastani 2030.

Taastuenergia arendamise ja toetamisega seonduvad rakenduslikud teemad on kajastatud elektrituruseaduse ja energiamajanduse korralduse seaduse erinevates peatükkides ja sätetes, mis loovad õigusliku raamistiku taastuenergia tootmiseks ja arvestuseks.

Eesti kliimaeesmärgid

12. mail 2021 kiitis Riigikogu heaks riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“, milles lepiti kokku Eesti kliimaneutraalsuse eesmärgid aastaks 2050. „Eesti 2035“ tegevuskava seab 2035. aastaks kasvuhoonegaaside netoheite eesmärgiks 8 mln tonni CO₂ ekvivalenti (ca 80% heite vähenemine võrreldes aastaga 1990).

Eesti kliimapoliitika pikaajaline visioon lepiti riiklikul tasemel kokku 2017. aastal pikaajalises strateegiadokumendis „Kliimapoliitika põhialused aastani 2050“, mis on käesoleva dokumendi koostamise ajal ajakohastamisel (läbinud Riigikogus esimese lugemise). Kliimapoliitika põhialustes lepiti kokku, et soodustatakse kodumaiste taastuvate energiaallikate järk-järgult laiemat kasutuselevõttu lõpptarbimise kõigis sektorites, pidades silmas ühiskonna heaolu kasvu ning vajadust tagada energiajulgeolek ja varustuskindlus. Soodustatakse kodumaiste bio- ning teiste taastuenergiaressursside laialdast kasutuselevõttu nii elektri- ja soojusenergia tootmisel kui ka transpordikütustena. Samuti sõnastati, et energeetika ja tööstuse kasvuhoonegaaside heite piiramisel eelistatakse teadus-, arendus- ja innovatsioonisuundi, millega edendatakse tõhusate energiatehnoloogiate arengut ning kodumaise taastuenergiaressursi maksimaalset väärindamist, suurendatakse primaarenergia kokkuhoidu ja vähendatakse kasvuhoonegaaside heidet. Sealhulgas soodustatakse taastuenergia tootmistehnoloogiate arendamist ja biomassi teadmistepõhist, säästlikku ja jätkusuutlikku väärindamist. Samuti on oluline arendada olemasoleva tööstuse süsinikumahukust vähendavaid ja võrkudega seotud tehnoloogiaid ja nende kasutust.

²¹[Riigi pikaajalise arengustrateegia "Eesti 2035" heakskiitmine–Riigi Teataja](#)